

Sprawdź, czy arkusz testowy jest dopasowany do Twojej kategorii wiekowej i czy jest obustronnie zadrukowany. Do każdego pytania podane są 4 odpowiedzi: A, B, C, D. Jeżeli wśród nich jedna jest poprawna, zaznacz ją na karcie odpowiedzi, jeżeli tak nie jest, zaznacz na karcie odpowiedź E. Otrzymujesz od nas 30 punktów – tyle ile jest pytań. Za odpowiedź błędną otrzymujesz punkty ujemne równe $\frac{1}{4}$ liczby punktów przewidzianych dla danego pytania.

Kornel Makuszyński „Awantura o Basie”

W przedziale siedziały dwie panie i jeden pan. Basia skulona w kąciuku, była czwarta. Panie nie wyglądały na wielkie panie i różniły się zaledwie tym, że jedna miała czerwony kapelusz, a druga zielony. Poza tym nie posiadały cech wybitnych i jaskrawych, którymi mogły się odróżnić w gromadzie stu tysięcy pań. Obie miały oblicza pomazane margaryną uśmiechu i te same musiały mieć przyzwyczajenia, nie upłynęło bowiem pół godziny, a obie wydobyły z koszyczków smakowite zapasy i zaczęły jeść. Jest to sprawa godna podziwu filozofa, o ile nam jednak wiadomo, żaden dotąd filozof nie usiłował rozwikłać zagadnienia, dlaczego ludzie podróżujący zawsze jedzą. Są dane, że jedzenie, szczególnie jajek na twardo, znakomicie skraca podróż i jest wybornym lekarstwem na jej rozciągliwą nudę. Należy przyznać, że obie panie i kapelusz zielony, i kapelusz czerwony jadły z mniejszym entuzjazmem, niżby się tego można było spodziewać. Czyniły to raczej w celu podtrzymania dobrego zwyczaju. Tajemnicza dziewczynka pozbawiała je apetytu.

Naprzeciwno Basi, tuż przy oknie, siedział jedyny w tym damskim zgromadzeniu mężczyzna. Byłoby przesadą nazwanie go egzemplarzem okazałym. Nie ulega wątpliwości, że wielki rzeźbiarz grecki Fidiasz nie zatrzymałby się na widok tej postaci i nie złapałby się z zachwytem za głowę. Jegomość był mocno zażywny, tak że przy każdym gwałtowniejszym ruchu twarz jego oblewała się czerwienią. Na twarzy tej malowała się żywa niechęć do całego świata i niezadowolenie z jego urządzeń; wzrokiem, wyraźnie jadowitym, spojrzął na obie damy i wzruszył ramionami, z czego można było domyślić się, że wzruszenie prawego ramienia przeznaczone było dla kapelusza czerwonego, lewe zaś skrzywiło się na obraźliwą intencję kapelusza koloru szpinaku; następne spojrzenie było tępym sztyletem, który zagroził morderstwem Basi, resztę zaś spojrzeń, chmurnych i zabarwionych smołą piekielną, rozdzielił sprawiedliwie pomiędzy okno, drzwi, lampę, lustro i hamulec bezpieczeństwa. Ukończywszy tę rewię oddzielił się od życia i jego małych spraw, nieczuły na wszystko, i z pasją, godną lepszej sprawy, chwycił gazetę, obok leżącą. Można było oczekiwać, że po chwili gazeta, dotknięta jego spojrzeniem, zatli się i zacznie dymić albo się zacznie roić od straszliwych morderstw i nieszczęśliwych wypadków. Ów dziwny jegomość przypominał żywo żelazny imbryk, w którym bulgoce ukrop wody. Należy dodać, że wprawdzie dość rzadko, ale za to gwałtownie zgrzytał zębami.

Pytania za 3 punkty

1. Powyższy fragment tekstu należy do beletrystyki, czyli:

- A) publicystyki   B) literatury pięknej   C) nie ma fabuły   D) może być pisany wyłącznie wierszem

2. Prezentowany tekst przedstawia:

- A) scenę dziejącą się w wagonie kolejowym   B) scenę finałową utworu
C) konflikt między bohaterami   D) opis natury

3. Osoba mówiąca w tym tekście to:

- A) dziecko   B) uczestnik akcji   C) ktoś spoza akcji utworu   D) osoba wiedząca mniej od czytelnika

4. O wydarzeniu opowiada:

- A) podmiot liryczny   B) narrator czytający w myślach bohaterów
C) narrator obserwator nieznający myśli i odczuć bohaterów   D) narrator pierwszoosobowy

5. W tym wydarzeniu biorą udział bohaterowie, którzy:

- A) znali się już wcześniej   B) czują do siebie sympatię
C) są ciekawymi, niebanalnymi postaciami   D) przypadkowo wsiadły do tego samego przedziału

6. Basia jest:

- A) dzieckiem, które czuje się w tej sytuacji niepewnie   B) zaaferowana podróżą
C) osobą łatwo nawiązującą kontakt ze współpasażerami   D) szczęśliwa z powodu rozpoczęcia się podróży

7. Osoba mówiąca traktuje swoich bohaterów:

- A) z podziwem   B) z szacunkiem   C) z przymrużeniem oka   D) poważnie

8. Fidiasz jest:

- A) jednym z pasażerów   B) rzeźbiarzem   C) autorem tego tekstu   D) pisarzem

9. Zdanie **Panie nie wyglądały na wielkie panie:**

- A) wyraża zdziwienie   B) określa dystans do bohaterek   C) sugeruje sympatię   D) wyraża zniesmaczenie

10. Sformułowanie **oblicza pomazane margaryną uśmiechu** oznacza:

- A) szczery uśmiech   B) sztuczny uśmiech   C) bolesny grymas   D) brud na twarzy

Pytania za 4 punkty

11. Nazwanie jedzenia w podróży sprawą godną *podziwu filozofa* świadczy o:
A) powadze tematu
B) skomplikowanym charakterze zjawiska
C) humorystycznym podejściu do problemu
D) zasmuceniu osoby mówiącej
12. Opinia, że *jedzenie (...) jajek na twardo, znakomicie skraca podróż*:
A) jest tezą całego wyводу
B) ma charakter przenośny
C) należy traktować jako przesłanie autora
D) ma żartobliwy charakter
13. Zażywny mężczyzna jest:
A) człowiekiem szarmanckim
B) dobrym towarzyszem podróży
C) człowiekiem odpychającym
D) chudzielcem
14. Porównanie mężczyzny do imbryka:
A) sugeruje jego stan psychiczny
B) oznacza: *ciepły człowiek*
C) jest naśmiewaniem się z jego ułomności
D) ma wzbudzić sympatię
15. O wzburzeniu zażywnego pana świadczy to, że:
A) życzliwie patrzy na współpasażerów
B) spokojnie sięga po gazetę
C) wyraz jego twarzy zdradza niechęć do wszystkiego
D) zgrzyta zębami
16. W pierwszym zdaniu:
A) nie ma podmiotu
B) występuje podmiot szeregowy
C) podmiotem jest wyraz *przedział*
D) jest podmiot domyślny
17. Podkreślony wyraz w sformułowaniu *smakowite zapasy*:
A) jest przymiotnikiem
B) jest przysłówkiem
C) pełni funkcję dopełnienia
D) należy do nieodmiennej części mowy
18. Podkreślone wyrazy w zdaniu *Tajemnicza dziewczynka pozbawiła je apetytu*:
A) należą do tej samej części mowy
B) to rzeczowniki
C) nie odmieniają się przez przypadki
D) pełnią funkcję dopełnienia
19. W zdaniu *jedzenie (...) znakomicie skraca podróż*:
A) są dwa rzeczowniki
B) jest jeden rzeczownik
C) nie ma rzeczownika w mianowniku
D) nie ma podmiotu
20. Zdanie *Naprzeciwko Basi, tuż przy oknie, siedział jedyny w tym damskim zgromadzeniu mężczyzna* jest zdaniem:
A) złożonym współrzędnie
B) złożonym podrzędnie
C) pojedynczym
D) trzykrotnie złożonym

Pytania za 5 punktów

21. W wyrazie *rzeźbiarz*:
A) jest siedem głosek
B) jest sześć głosek
C) są cztery głoski
D) jest dziewięć głosek
22. Okolicznik sposobu jest w zdaniu:
A) jedna miała czerwony kapelusz
B) Na twarzy tej malowała się żywa niechęć
C) Tajemnicza dziewczynka pozbawiła je apetytu
D) wzrokiem, wyraźnie jadowitym, spojrział na obie Damy
23. W zdaniu *Ów dziwny jegomość przypominał żywo żelazny imbryk*:
A) jest przyimek
B) jest zaimek
C) nie ma przymiotnika
D) jest tylko jeden przymiotnik
24. Wyrazy *dziwny* i *żelazny* pełnią w powyższym zdaniu funkcję:
A) dopełnień
B) okoliczników
C) przydawek
D) podmiotów
25. Zdanie *nie upłynęło (...) pół godziny, a obie wydobyły z koszyczków smakowite zapasy*:
A) jest zdaniem złożonym podrzędnie
B) jest zdaniem pojedynczym
C) jest zdaniem współrzędnym przeciwstawnym
D) zawiera jedno orzeczenie
26. Tyle samo sylab co w wyrazie *malowała* jest w wyrazie:
A) dziewczynka
B) straszliwym
C) gromadzie
D) czerwonego
27. Tą samą częścią mowy co wyraz *jego* jest wyraz:
A) tę
B) że
C) po
D) albo
28. Upodobnienie pod względem dźwięczności zachodzi w wyrazie:
A) żaden
B) wiadomo
C) chwili
D) jednak
29. W wyrazie *gwałtownie*:
A) nie ma głoski bezdźwięcznej
B) jest „i” miękczające
C) występuje jedenaście głosek
D) nie ma głosek dźwięcznych
30. Wyrazem dźwiękonaśladowczym (onomatopeją) jest wyraz :
A) jeść
B) godna
C) skraca
D) zgrzytał